

[Gertrud Stjernholm Nielsen]

dannelsesplanlægningen. Der lægges således op til en opprioritering af de kortere videregående uddannelser på bekostning af de længerevarende videregående uddannelser. Den i lovforslaget indeholdte skelnen mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser vil betyde, at man af økonomiske grunde er tvunget til at tænke sig om flere gange, inden man går i gang med en videregående uddannelse. Det vil især være arbejderklassens børn, der rammes og dermed afskæres fra de videregående uddannelser. Dette er DKP imod, og det har været vores opfattelse, at den ene halvdel af regeringspartierne, nemlig socialdemokratiet, også tidligere var imod den socialt skæve rekruttering til uddannelserne.

Det sidste alvorlige problem, DKP ønsker at tage op, er spørgsmålet om, at banklånordningen cementeres med dette lovforslag. Næsten samtlige partier i folketinget har erklæret sig som principielle modstandere af banklånordningen. De fleste kan indse, at det er urimeligt, at banker og sparekasser skal hente millionprofitter på, at unge skal leve, mens de uddanner sig. Efterhånden kan flere og flere også se, at det rent faktisk ikke kan lade sig gøre at betale de kæmpeafdrag tilbage, der er en følge af denne låneordning. Alligevel tages der i lovforslaget ikke bare et begyndende initiativ til afløsning af ordningen. Det, man foreslår, er et tilbagebetalingsfrit år og en udvidelse af tilbagebetalingsperioden fra 10 til 15 år. Hvem hjælper så det? Jo, det giver bankerne mulighed for at tjene langt mere på hvert lån, medens de månedlige afdrag forbliver næsten uændrede. Statens Uddannelsesstøtte har beregnet den månedlige afdragsydelse ved en gæld på 100.000 kr. i henholdsvis 10 og 15 år. Tilbagebetalt over 10 år er afdragene 1.370 kr. om måneden, over 15 år 1.291 kr. om måneden, altså 79 kr. mindre pr. måned, men med månedlige afdrag i 15 år. Det betyder en ekstra tilbagebetaling på 68.740 kr. Det er ikke så mærkeligt, at Statens Uddannelsesstøtte forudser en kraftig vækst af såkaldte misligholdte lån, som staten må indfri, og at rådet for uddannelsesstøtten forudser hele dette lånesystems sammenbrud.

I denne forbindelse har vi bemærket os i referatet fra det 85. møde i rådet for uddannelsesstøtten, at Statens Uddannelsesstøtte er ved at lave en større undersøgelse om virk-

ningerne af banklånordningen. Den er ved at være klar. Kan ministeren bekræfte dette? Hvis det skulle være tilfældet, forekommer det os besynderligt, at vi er i færd med at lovgive uden at have mulighed for at inddrage alle oplysninger om denne meget problematiske låneordning, som påfører både de uddannelsessøgende og staten mange problemer og stadigt voksende udgifter. Kommunerne finder det afgørende, at folketinget orienteres om dette forhold, så vi kan sikres et så kvalificeret grundlag som muligt at tage stilling på.

Som lovforslaget tager sig ud med de mange principielle forringelser, som vi her har trukket frem, vil kommunisterne stemme imod og opfordre de øvrige partier til at gøre det samme.

Ole Vig Jensen (RV):

Man kan ikke sige, det er den store bevægelighed eller den store imødekommenhed, der har præget regeringen, når vi ser, hvad der er sket under udvalgsarbejdet. Regeringen indstiller lovforslaget til uændret vedtagelse, og det vil altså sige, at man ikke – sådan virker det i hvert fald – seriøst har overvejet nogen af de tanker og forslag, som kom frem under førstebehandlingen, for om muligt at forbedre det forslag, som ligger her, og dermed også skabe en bredere tilslutning til lovforslagets gennemførelse.

Det er jeg egentlig ked af, og jeg synes heller ikke rigtig, regeringen er tjent med det, for fra radikal side har vi sagt, at vi er meget langt sympatisk indstillet over for nogle af de ideer, der ligger i forslaget. Vi ønsker naturligvis at støtte den generelle forbedring af uddannelsesstøtten, som er indeholdt i lovforslaget. Vi er også indstillet på at ville være med til at prioritere ungdomsuddannelserne højt, fordi vi – det er sagt så tit – ved, at det betyder overmåde meget, at vore unge får en god start på deres uddannelse. Vi mener til gengæld ikke, at der i den sontring, der foretages her i lovforslaget mellem støtten til ungdomsuddannelserne og til de videregående uddannelser, skal ligge en stærk styring af de unges uddannelsesvalg. Jeg går heller ikke ud fra, at det er det, ministeren ønsker, men at det primære er et ønske om at forbedre vilkårene i ungdomsuddannelserne. Det synes vi er rigtigt.